

PRÁVNÍ ASPEKTY VÝZKUMU A VÝVOJE

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.6 (2008)

© Ivo Telec, 2005

2

*„Jakákoli jiná věda jen uškodí tomu,
kdo neovládá vědu dobroty.“*

Michel de Montaigne, Eseje.

Výbor. Praha 1995,² s. 217. Překlad Černého.

3

4

TEMATICKÝ OBSAH

1. význam vědecké přípravy, druhy poznání, světonázor
2. vědecká myšlenka a tvořivost, výtvar
3. vědec, vědecký poznatek, vědecké dílo, vědecká práva
4. zaměstnanecká díla, podnikové vynálezy ap., školní díla, díla na objednávku
5. vědecká svoboda, vědecká soutěž a delikty
6. veřejná morálka vědecká a její zásady, vědecká bezúhonnost
7. veřejná správa výzkumu a vývoje
8. veřejná finanční podpora výzkumu a vývoje

5

10. závazky ve výzkumu a vývoji
11. práva k výsledkům výzkumu a vývoje
12. znaky vědeckosti a vědecké pojmy
13. obecné vědecké metody
14. právní věda a její metody
15. právo vědní poznatek: právní názor
16. metody didaktiky práva
17. obecné metody filozofické
18. vědomí a svědomí
19. literatura

6

VZDĚLÁVACÍ VÝZNAM

- **Magisterský studijní program** *Právo a právní věda*
  - ✓ soudobý světový **stav právovědného poznání** a základního nebo aplikovaného výzkumu práva
    - ☛ získání teoretických **vědeckých poznatků** a zvládnutí jejich **aplikace** na právní **situace**
- **Doktorský studijní program** *Teoretické právní vědy*
  - ✓ právovědné bádání a samostatná vědecká tvorba v základním nebo aplikovaném výzkumu práva

7

1. ČÁST

VÝCHOZÍ POJMY

8

SPOLEČENSKÉ ŘÁDY

- **Náboženský**, např. náboženské symboly
- **Morální**, např. morální závazky, veřejná morálka právnických povolání
- **Právní**, srv. právní normy a právní principy
- **Hospodářský**, viz pravidla hospodářské soutěže
- **Vědecký**, např. vědecké zvyklosti, vědecká bezúhonnost a vědecká odpovědnost za vědecký delikt
- **Politický**, např. politické symboly, politická odpovědnost za politický delikt

9

*„Lidé mají právo žít tak, jak pokládají za správné, což znamená, že všem tradicím společnosti musí být poskytnuta **rovná práva a rovný přístup k mocenským centrům společnosti**. Tradice obsahují nejen etická pravidla a náboženství, obsahují i kosmologii, medicínskou moudrost, názory na povahu člověka a tak dále.“*

*Paul K. Feyerabend, Tři dialogy o vědění.
Druhý dialog (1976). Praha 1999, s. 132. Překl. Fialin.
Zvýraznění IT.*

10

TRADIČNÍ VĚDĚNÍ

- **Poznatky, inovace a postupy domorodých a místních společenství** ztělesňujících tradiční životní styl (*traditional knowledge*), srv. *know-how*
  - ☛ souhlas vlastníků k využívání a jejich zapojení
  - ☛ spravedlivé rozdělení zisku

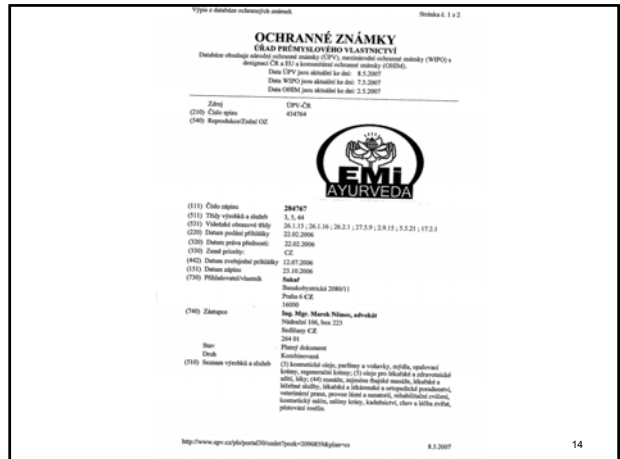
čl. 8j Úmluvy o biologické rozmanitosti (1992) (č. 134/99 Sb.)

11

13

14

DRUHY POZNÁNÍ

1. zjevení (zdrojová informace)
2. běžné prožití (citové)
3. náboženské prožití (citové)
4. umělecké prožití (citové)
5. objevení (vnuknutí)
6. nahromaděná zkušenost
7. naučení (rozumové)
8. rozumění vědeckému poznatku

15

DRUHY MYŠLENÍ

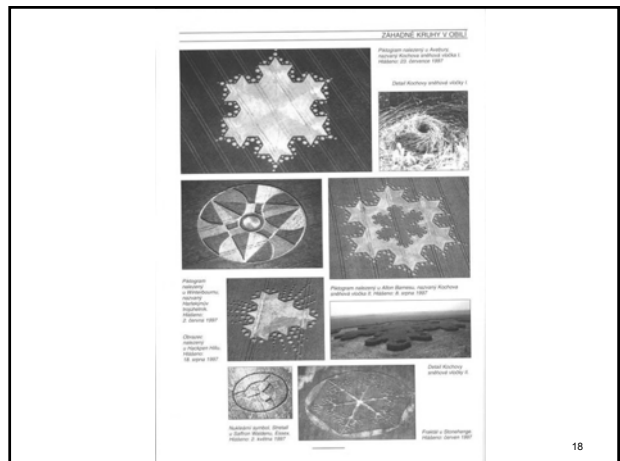
- Hermetismus
  - ✓ nahromadění a předání zkušenosti
  - ✓ vyprávění
  - ✓ přímé poznání vč. prožití, *např. nemoci, změny počasí*
- Klasická řecká filosofie
  - ✓ rozumová abstrakce
  - ✓ pojmové myšlení
  - ✓ logická pravidla, argumentace
  - ✓ správnost způsobu
  - ✓ definice, teorie

16

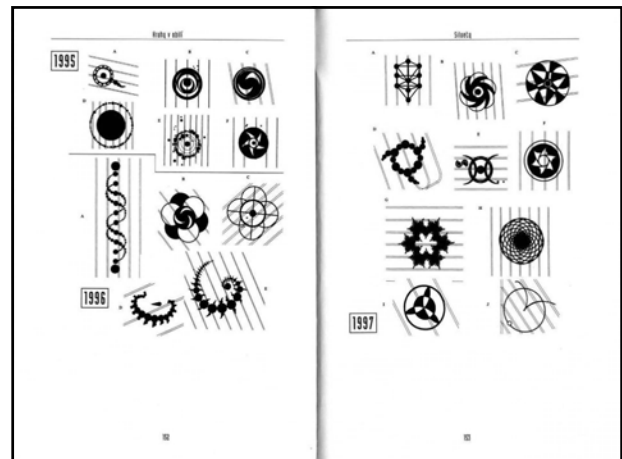
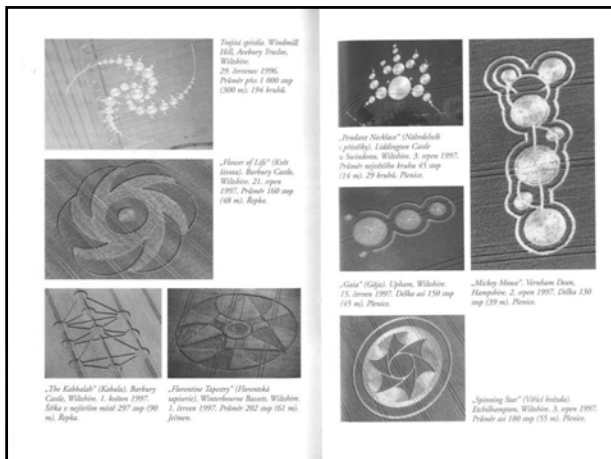
RŮZNOSTI

<ul style="list-style-type: none"> ■ Např. tradiční léčitelství <ol style="list-style-type: none"> 1. duch 2. duše 3. tělo 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Např. moderní západní věda lékařská <ol style="list-style-type: none"> 2. mysl 3. tělo
--	--

17

18

SVĚTONÁZOR

- **Celostný obraz světa**
  - ✓ víceúrovňový celek ☉
hermetická věta „jak nahoře, tak dole“
  - ✗ **zúžení na vědecký světový názor**
  - ✓ dobová ideologická omezenost na marxismus-leninismus; srv. *Ú ČSSR (1960)* ☹
právní pojem socialistický vědec ☹
  - ✓ materialistická ideologie **scientismu** a její politické projevy a univerzální aspirace
  - ✓ „věda jako náboženství“

21

„Vědu je třeba chránit před ideologiemi, a společnosti, zvláště pak společnosti demokratické, je třeba chránit před vědou.“

Užitek z vědy „nelze vmouvat, je třeba, aby její účastníci debaty zkoumali a svobodně přijali.“

„Věda by se měla vyučovat jako jeden z mnoha názorů. A nikoli jako jediná cesta k pravdě a skutečnosti.“

Paul K. Feyerabend, Rozprava proti metodě. (1987)
Praha 2001, předmluva, s. 6. Překl. Fialův.

22

KULTURNÍ A BIOLOGICKÁ ROZMANITOST

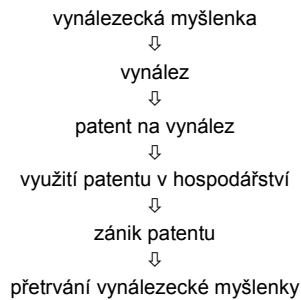
- Všeobecná deklarace UNESCO o kulturní rozmanitosti (2001)
- Úmluva o biologické rozmanitosti (1992)
(č. 134/99 Sb.)

23

VĚDECKÁ MYŠLENKA

- **Reálný pojem**
  - ✓ mimosmyslově působící jsoucnost (entita)
  - ✓ síla myšlenky vč. tvůrčí síly
- **Právní význam**
  - ✓ pohnutka (motiv), např. v trestním právu
- **Legislativně právní pojem myšlenky**
  - ✓ vynálezcká myšlenka (z. č. 527/90 Sb.) viz tvůrčí síla myšlenky
  - ✓ myšlenka není autorským dílem (a. z.)

24

25

ZVLÁŠTNÍ OSOBNÍ VLASTNOSTI TVŮRCE

1. tvůrčí nadání ducha
  2. tvořivost (tvůrčí schopnost)
  3. cit pro krásu
  4. rozumová věcnost
  5. [fantazie]
  6. [nahromaděné zkušenosti]
- ☛ osobní závazek k tvorbě

26

JUDIKATURA: Zvláštní osobní vlastnosti

Právě z povahy „zvláštních osobních vlastností“ vyplývá, že duševní plod tvorby, k níž byly tyto zvláštní osobní vlastnosti člověka využity, je povahově (a pojmově) neoddělitelným tvůrčím projevem individualizovaného lidského ducha, formujícího samu osobnost. Proto je i samo „vytvoření“, resp. tvorba díla tvůrčí činností nezaměnitelného osobitého rázu.

Rozs. NS v Brně z 30. 4. 07, sp. zn. 30 Cdo 739/2007.

27

TVOŘIVOST

- **Osobní schopnost**
  1. umělecká (smysl pro krásu)
  2. technická (smysl pro rozumnost)
  3. vědecká (smysl pro rozumnost)
- **Absolutní (zákonná) tvůrčí práva**
  1. osobnostní
  2. majetková

28

VÝTVOR

- **Nehmotný výsledek lidské tvorby**
  1. umělecký, např. skladba 🎵
  2. technický, např. vynález ⚡
  3. vědecký, např. vědecký článek 📄
- **Předmět vrozeného přirozeného práva**
création de l'esprit
- **Předmět od státu nabyté ochrany**
např. vynález jako předmět patentu (státem uděleného ochranného práva na vynález)

29

VĚDECKÝ POZNATEK

1. **správnost** logické argumentace a její **přezkoumatelnost**
2. **absolutní novost** (světová) ⇨
3. **uspořádanost**
4. **podstatnost**
5. **výzkumný postup** *lege artis*
= obecně uznávaná pravidla a technika alespoň v určitém vědním okruhu

30

NOVOST

- **Absolutní novost** (světová)
  - = vědecký poznatek **není součástí** světového **stavu vědy**, umožňujícího přístup veřejnosti; *srv. stav techniky v právu patentovém*
  - ☛ **vědecká přednost** (priorita) od zveřejnění
  - × **odbornost**, *např. právně odborné sebrání známých poznatků; srv. sestavení úplného znění zákona*

31

SROZUMITELNOST VĚDY

- **Přirozený požadavek na prospěšnost** vědeckých poznatků lidstvu
  - ☛ srozumitelnost světa a jeho přirozeného řádu
  - × **odloučení lidstva od vědy** nejasnost, mlhavost, bez prostoty a srozumitelnosti vědeckého vyjadřování

32

2. ČÁST

SOUKROMÉ PRÁVO A VĚDA

34

NEDOTKNUTELNOST LIDSKÉ BYTOSTI

- **Nadřazenost** (*primacy*) **lidské bytosti** zájmům společnosti nebo vědy
  - = zásada občanského práva
    - čl. 2 Úmluvy o lidských právech a biomedicině (1997) (č. 96/01 Sb. m. s.)
- **Lidská integrita**
  1. duchovní
  2. duševní
  3. tělesná

35

OSOBNOSTNÍ PRÁVO

- **Všeobecné ochranné právo každého**
- **Zvláštní ochranná práva (tvůrčí)** (osobní práva **každého tvůrce**)
  1. osobnostní právo **autorské**
  2. osobnostní právo **výkonných umělců**
  3. osobnostní právo **vynálezců** aj. původců **technických výtvorů**

36

OSOBNOSTNÍ PRÁVO AUTORSKÉ

1. **právo rozhodnout o zveřejnění svého díla**
2. **právo osobovat si autorství**
vč. práva rozhodnout, zda a jak má být autorství uvedeno při zveřejnění díla
3. **právo na nedotknutelnost díla**
  - i. právo svolit ke změně díla nebo k jinému **zásahu**
  - ii. právo proti **snížení hodnoty** díla při jeho užití
  - iii. právo autorského **dohledu** nad užitím díla způsobem nesnižujícím hodnotu díla
  - iv. jiné právo na nedotknutelnost díla

37

OSOBNOSTNÍ PRÁVO VÝKONNÝCH UMĚLCŮ

1. právo rozhodnout o **zveřejnění** svého uměleckého výkonu
2. zásadně právo rozhodnout, zda a jak má být **uvedeno jméno** při zveřejnění výkonu
3. právo **proti snížení hodnoty** uměleckého výkonu při jeho užití

38

OSOBNOSTNÍ PRÁVO PŮVODCŮ TECHNICKÝCH VÝTVORŮ

1. právo **osobovat** si vynálezectví nebo jiné původcovství
2. právo na **označení** vynálezectví nebo jiného původcovství, viz *např. zápis vynálezce (původce) do patentového rejstříku*

39

VĚDEC

- **Člověk bez ohledu na právní režim** vědecké činnosti
  1. autor vědeckého díla, *např. disertační práce*
  2. vynálezce aj. technický původce
  3. šlechtitel nové odrůdy rostliny, *např. révy vinné*
- **Osobní schopnosti**
nadání, píle, vzdělání, řemeslo (technika vědecké práce) za **účelem** vědeckého poznatku k **obecnému dobru**

40

VĚDA

1. **tvůrčí činnost** za účelem vědeckého poznatku
  2. **výsledek** = soubor sdělných vědeckých poznatků
  3. **institucionální soustava**, *srv. vědeckou infrastrukturu, veřejnou správu výzkumu a vývoje*
- **Vědosloví** (*Wissenschaftslehre*)

41

PRÁVNÍ VĚDA

- **Metodická a systematická** k právnímu dobru (spravedlnosti) **zacílená** a **odůvodněná**:
  1. **tvorba** (kreace) práva
  2. **výklad** (interpretace) práva
  3. **používání** (aplikace) práva v situacích
  4. **popis a utřídění** (systematizace) práva

42

VĚDECKÁ PRÁVA

1. autorské právo k vědeckým dílům
2. patentové právo k vynálezům
3. užitečně vzorové právo k technickým řešením
4. průmyslově vzorové právo ke vzhledům výrobků

43

5. právo k topografiím polovodičových výrobků
6. právo k odrůdám rostlin
7. právo k obchodním tajemstvím vědeckého významu (§ 17, 51 obch. z.)
8. právo k osobním tajemstvím vědeckého významu (§ 11 o. z.)

44

9. právo k důvěrným informacím vědeckého významu (§ 44, 271 obch. z.)
10. právo k vědeckým objevům
11. právo k vědeckým myšlenkám
12. právo k vědeckému *know-how*

45

VĚDECKÉ DÍLO©

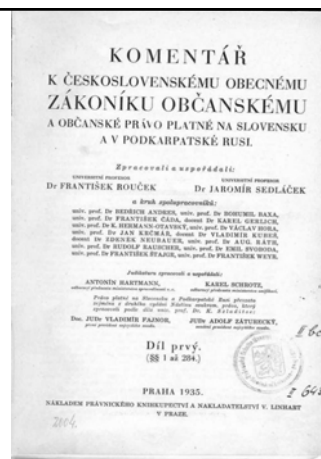
- **Výtvor**
  1. **jedinečný** nematný výsledek vědecké tvorby, *např. výsledek právovédného výzkumu*
  2. **sdělný** (vyjádřený v jakékoli objektivně vnímatelné podobě)
  3. **vyjadřující vědecký poznatek**
- **Předmět přirozeného práva autorského bez ohledu na rozsah, účel nebo vědecký aj. význam, např. na přínos pro rozvoj vědy**

46

- **Legislativně právní pojem vědeckého díla**
- **Právní otázka: co je vědecké dílo?**
  - ✗ skutková otázka, *např. zda bylo dílo zveřejněno*
- **Odpověď právní vědy**
  - ☛ *Test pojmových znaků literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého díla*
  - forma testového dotazníku
    - ☛ globalizace právní vědy

47

48

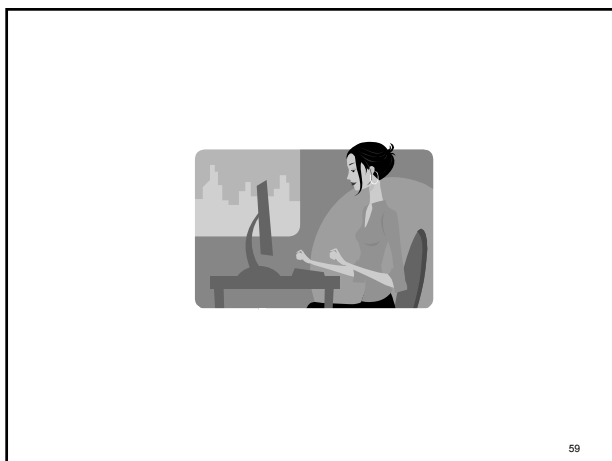
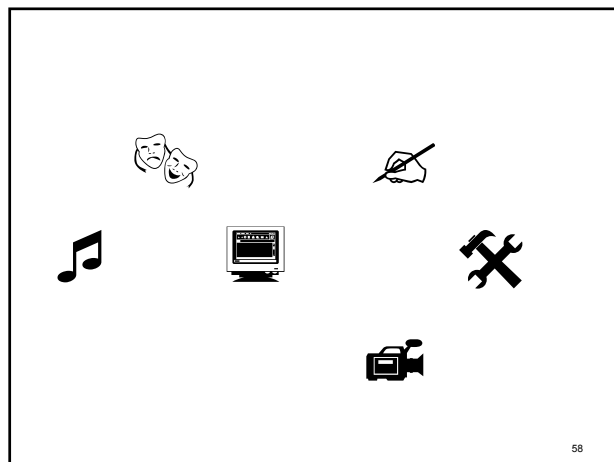

3. ČÁST

ZAMĚSTNANECKÉ, ZAKÁZKOVÉ
A ŠKOLNÍ VĚDECKÉ
NEBO TECHNICKÉ VÝTVORY

POTENCIÁLNÍ STŘET

hospodářská investice
zaměstnavatele, objednatele, školy

?

duševní vlastnictví
zaměstnance, zhotovitele, studenta

↩ ZÁKONODÁRNÉ ŘEŠENÍ ZAMĚSTANECKÉHO DÍLA

- ✓ zaměstnancovo vlastnění práva z duševního vlastnictví
- ✗
- ✓ zaměstnavatelův výkon zaměstnancových majetkových práv z duševního vlastnictví

61

ZAMĚSTNANECKÉ VĚDECKÉ DÍLO©

- **Trvalý věcný status výtvoru**
např. habilitační práce akademického pracovníka ke splnění požadavku zaměstnavatele na řádný výkon práce, popis technického řešení výzkumného pracovníka, posudek disertační práce aj.
- **Vyjádření literární, fotografické, filmové aj.,**
např. populárně vědecký film

§ 58 a. z.

62

Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

VYBRANÉ KAPITOLY Z ČESKÉHO
AUTORSKÉHO PRÁVA

(Studie de lege lata)

HABILITAČNÍ PRÁCE

Brno 1998

Jiří Šimůnek, OSc.

63

- **Vytvořeno ke splnění závazku** vyplývajícího z **pracovního** nebo **služebního poměru**
např. závazku z pracovní smlouvy výzkumného pracovníka v klinické psychologii, závazku z vnitřního mzdového předpisu, závazku z konkrétního pracovního pokynu, závazku z popisu práce ap., a to v rámci smlouvy ap.

64

1. **skutečné**
ke splnění pracovního **závazku**

1. **smyšlené** (fiktivní)
ke splnění **závazku**
z objednávky:

- počítačový program
  - databáze
  - kartografické dílo
- srv. *work made for hire*

65

- **Autorské právo vlastní zaměstnaný autor**
- **Právo výkonu majetkových** autorských práv **má zaměstnavatel** pod svým jménem a na svůj účet (pro sebe či pro třetího)
- ✓ **postoupitelnost** ➔ souhlas zaměstnance
✗ převod podniku
- ✓ **zánik** vykonavatele práva bez nástupce
➔ výkon práva autorovi

66

- **Podmíněné právo zaměstnance na licenci** za obvyklých, *např. honorářových*, podmínek
  - ✗ **vážný** důvod zaměstnavatele *např. soutěžní či utajovací*
- **Podmíněno** nevykonáváním nebo nedostatečným vykonáváním práva zaměstnavatelem
  - ☛ **důkaz skutku**; prokázání skutkového tvrzení

67

- **Vyvratitelná zákonná domněnka souhlasu** zaměstnaného autora ke:
  1. zveřejnění
  2. úpravám, zpracování vč. překladu, spojení s jiným dílem, zařazení do souboru
  3. uvádění díla na veřejnost pod jménem zaměstnavatele

68

4. dokončení díla jiným při:
  - i. prodlení zaměstnance přes výzvu zaměstnavatele k dokončení díla
  - ii. zániku pracovního závazku zaměstnance k dokončení díla *např. výpovědí pracovní smlouvy*

69

- **Právo autora na dodatečnou přiměřenou odměnu** (dispozitivně) ☺ €
  - ✓ vyplacená mzda   ✗ zisk z práv
  - ✓ význam díla pro dosažení zisku
  - ✗ počítačové programy, kartografická díla, databáze (dispozitivně ano) ☹ €

70

ZAMĚSTNANECKÝ UMĚLECKÝ VÝKON

- **Obdoba** (analogie) se zaměstnaneckým dílem § 74 a. z.
např. hudební výkon violisty či dirigenta nebo herecký výkon činoherce, zaměstnaných v divadle, klavírní doprovod akademického pracovníka umělecké vysoké školy

srv. např. dekr. pres. rep. č. 129/45 Sb. z. a n.,
o stát. orch. Česká filharmonie

71

PODNIKOVÝ VYNÁLEZ apod.

- **Trvalý věcný status podnikového vynálezu** *např. konstrukční řešení konstruktéra dle pracovního závazku* § 9-10 z. č. 527/90 Sb.
- **Dispozitivní legální přechod majetkového práva na patent na zaměstnavatele**
  - ↑
- **Vyrozumívací a předávací povinnost** zaměstnaného **původce** vůči zaměstnavateli
  - ☛ posouzení vynálezu zaměstnavatelem

72

- **2 měsíce** ⌚ na uplatnění zaměstnavatelova práva na patent vůči původci (zaměstnanci)

✗ ↩ zpětný přechod (recesse)
práva na patent na **původce**

- **Zákonná povinnost mlčenlivosti** obou stran o vynálezu v této době 🔒

73

- **Právo původce na přiměřenou odměnu** při zaměstnavatelově uplatnění práva na patent € 😊

■ **Ukazatelé:**

- technický a hospodářský význam vynálezu
- přínos z možného využití nebo jiného uplatnění
- materiální podíl zaměstnavatele
- rozsah pracovních úkolů (zadání) původce

74

- **Právo původce na dodatečné vypořádání** € 😊

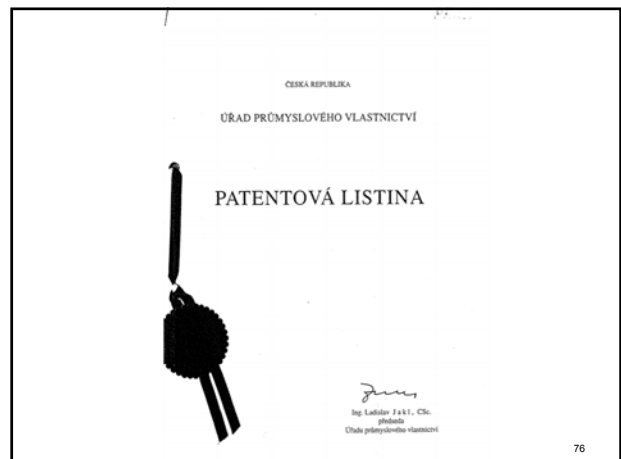

Zjevný nepoměr:

již vyplacená odměna ✗ pozdější přínos

- **Zdaňováno** jako příjem z průmyslového aj. duševního vlastnictví; též ↩

75

76

ZAMĚSTNANECKÝ PRŮMYSLOVÝ VZOR

- **Ihůta 3 měsíce** pro zaměstnavatelovo uplatnění práva vůči původci ⌚
- **zaměstnavatelova povinnost mlčenlivosti** ještě další měsíc od zpětného přechodu práva na zaměstnance 🔒
- **Ukazatelé odměny:** €
  - přínos dosažený užíváním
  - materiální podíl zaměstnavatele
  - rozsah zadání původce § 13-14 z. č. 207/00 Sb.

77

78

79

80

ZAKÁZKOVÉ NEBO SOUTĚŽNÍ VĚDECKÉ DÍLO©

- **Vyvratitelná domněnka objednatelovy licence** k užití objednaného díla k účelu vyplývajícím ze smlouvy o dílo § 61 a. z.
- **Užití objednaného díla nad rámec účelu**
  - ☛ smluvní licence
  - ☛ zákonná licence

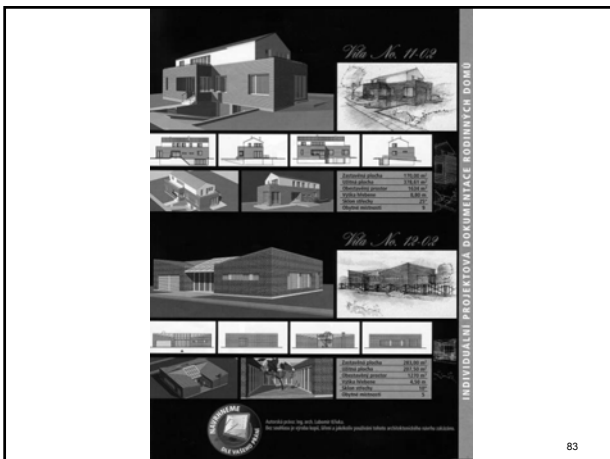
81

- **Omezení zhotovitelova výkonu** vlastních majetkových práv autorských:
  - ✓ oprávněnými zájmy objednatele:
    1. osobními
    2. majetkovými

např. na ztotožnění či rozlišení vlastní osoby objednatele či jeho zboží nebo zájmy soutěžními

82

83

ŠKOLNÍ VĚDECKÉ DÍLO©

- Např. **disertační, diplomová, seminární** nebo klausurní práce, počítačový program aj.
- **Věcný status** § 60 a. z.
tvůrcem (autorem) student (žák) ke splnění studijních (školních) **povinností** **vyplývajících** z jeho soukromo- nebo veřejnoprávního poměru ke škole, školskému či vzdělávacímu zařízení, *např. ze studijního a zkušebního řádu, přílohy statutu vysoké školy*

84

- **Omezený výkon autorova majetkového práva** k užití **svého** školního díla (dispozitivně), a to:

- oprávněnými **osobními** nebo **majetkovými zájmy školy**, např. na označení totožnosti své osoby nebo svých služeb, vyjádřeném dilem grafickým, soutěžními zájmy aj.

- „oprávněnost“ zájmů školy
- smlouva, zákon, rozhodnutí

91

- **Zákonné právo školy na příspěvek** na úhradu **nákladů školy** na autorovo vytvoření školního díla, např. na materiál **nad** běžnou provozní režii, z **dosaženého autorova výdělku** z užití školního díla, dle **okolností**, např. dle přínosu školy aj., až do skutečné výše nákladů školy
- + přihlednutí k **výši výdělku** dosaženého školou z licenčního užití školního díla

92

- **Vlastnictví hmotné věci** (nosiče díla)
  - ✓ vlastníkem věci, kdo věc pořídil
  - ✓ **odevzdáním** školního díla s věcí nabývá vlastníkem věci škola **shodou vůle** (není-li jiné dispozice); projev právní doktríny **sledování osudu významnějšího** díla jeho méně významným nosičem (nezmaření účelu odevzdání)

- **Autorské právo na účelové zpřístupnění věci** (nosiče díla) jejím vlastníkem § 12/3 a. z.

93

KNIVHOVNÍ LICENCE

- **Bezúplatná zákonná licence knihovní** k půjčování originálů či rozmnoženin obhájených diplomových, rigorózních, disertačních a habilitačních prací na místě samém § 37/1d a. z.
  - výzkum či soukromé studium
  - ✗ autorovo vyloučení

94

⇐ VYSOKOŠKOLSKÁ LICENCE

- **Veřejnoprávní povinnost** vysoké školy nevýdělečně **zveřejňovat** závěrečné práce a posudky na ně
- **Autorskoprávně**: bezúplatná zákonná licence § 47b/3 z. č. 111/98 Sb.
  - = **zvláštní** autorskoprávní režim vedle a. z.

95

- **Třístupňový test** (*The Three-step-test*) § 29/1 a. z.
  1. **zvláštní zákonný případ výjimky** či omezení majetkového práva autorského
  2. **užití nerozporné s běžným způsobem užití**
  3. **bez nepřiměřeného dotčení oprávněných osobních** (morálních) nebo majetkových **zájmů** autora (žáka nebo studenta)

96

JUDIKATURA

*Závěrečná diplomová práce na vysoké škole,
resp. univerzitě může být účinným namítacím
materiálem proti novosti vynálezu tehdy,
jestliže byla před prioritou zpřístupněna
neomezenému kruhu osob, např. jejím uložením
ve veřejně přístupné knihovně.*

Jakl 171.

97

4. ČÁST

VĚDECKÁ SVOBODA A VĚDECKÁ MORÁLKA

99

VĚDECKÁ SVOBODA

1. **svoboda vědeckého bádání**
= bádání o **kterémkoli** předmětu (o čemkoli)
kteroukoli metodou
2. **svoboda projevu** vč. hlásání výsledku
vědeckého bádání (vědeckého poznatku)

čl. 15/2 LZPS

čl. 17 LZPS

100

AKADEMICKÁ SVOBODA

1. **svoboda vědy, výzkumu**
a **zveřejňování** jejich výsledků
2. **svoboda výuky**; především její **otevřenost**
různým:
  - i. vědeckým **názorům**
  - ii. vědeckým a výzkumným **metodám**

§ 4/a), b) z. č. 111/98 Sb., o vysokých školách

101

ZÁKAZ VÁZANOSTI STÁTU

1. **výlučnou ideologii**
  - a. politickou
  - b. právní
  - c. vědeckou aj., *např. výlučnou ideologii scientismu*
2. **náboženským vyznáním**

čl. 2/1 LZPS

102

- ↪ **občanská společnost** s příkazem **neškodit jinému; demokratické hodnoty**
- ↪ **občanská pluralita** pracovních hypotéz, výzkumných záměrů ap.
- ↪ **svobodná soutěž**, *např. léčebných soustav*

103

ODLUKA VĚDY OD STÁTU

- **Záruka vědecké svobody**
  - **Právní formy institucionální odluky:**
    1. v. v. i.
    2. veřejné nebo soukromé vysoké školy
  - × Akademie věd Čes. rep.
  - × Grantová agentura Čes. rep.
  - × Ústav pro studium totalitních režimů
  - × státní vysoké školy (vojenské a policejní)
    - = organizační složky státu
- srv. odluku církve od státu*

104

VĚDECKÁ SOUTĚŽ

- **Soutěžitelé**
  - = *např. veřejné výzkumné instituce, vysoké školy, soukromí vědci*
- **Dobré mravy soutěže** § 44 obč. z.
- **Zákaz nekalé vědecké soutěže**
- **Vědecký postup** *non lege artis*
- **Veřejnoprávní režimy** veřejné soutěže nebo veřejné zakázky ve výzkumu a vývoji

105

VĚDECKÁ MORÁLKA

- **Veřejná morálka vědecká**
  - = veřejné povědomí o vědeckém chování, které není způsobilé veřejně pohoršit, s nímž vědecký nebo právní řád spojuje následky
- **Morálka vědeckých povolání**
  - např. povolání výzkumných nebo akademických pracovníků*
  - = **deontologický řád**, vyjádřený nepsanými zásadami

106

- **Vědecká morálka** (druh veřejné morálky)
  - = veřejně vynucovaný soubor nepsaných zásad náležitého chování
- **Vědecká mravnost**
  - = individuální soubor morálních zásad a jejich praktikování
- **Vědecká etika** (druh užité etiky)
  - = teorie morálního a mravného vědeckého chování a hodnotících soudů ve vědě

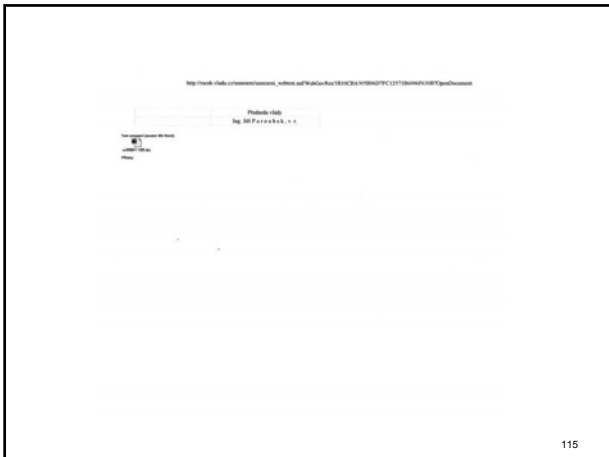
107

ZDROJE

1. doporučení Komise 2005/251/ES ze dne 11. 3. 05 o *Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků* (Úř. věst. č. L 075, 22. 3. 2005, s. 67); přístup ČR schválen usn. vl. č. 951 z 16. 8. 06
2. doporučení vlády ČR (usn. vl. č. 1005 z 17. 8. 05), *Etický rámec výzkumu*
3. doporučení předsednictva GA ČR, *Správná vědecká praxe*, duben 2000

108

115

⇐ INSTITUCIONALIZACE

- **Komise správné vědecké praxe**
(etické komise seberegulační); vysoké školy aj.
- **Bioetická komise Rady pro výzkum a vývoj**
odborný a poradní orgán:
  - stanoviska rady k žádosti o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách

z. 227/06 Sb.

116

■ Etické komise pro klinické hodnocení léčiv

- stanoviska ke klinickému hodnocení léčiv či pro jiné oblasti biomedicínského výzkumu

z. č. 79/97 Sb., o léčivech

117

ETICKÝ RÁMEC VÝZKUMU

- **Základní zásady**
  1. svoboda výzkumu a odpovědnost
  2. respektování názorové plurality a tolerance
  3. respektování lidské důstojnosti a autonomie při výzkumu
  4. transparentnost
  5. solidarita a spolupráce ve výzkumu
  6. prospěšnost a nepoškození; každé riziko výzkumu musí být vyváženo přínosem

118

ZÁSADY VĚDECKÉ MORÁLKY

- **Všeobecné morální zásady**
- **Zvláštní zásady vědecké morálky** *(Knapf, 2003⁹)*
  1. **vědecká poctivost**
= úsilí o poznání pravdy
    - i. **vědecká odvaha**
      - ✓ nevyhýbat se problémům
      - ✓ nepřizpůsobovat řešení přání příjemce
    - ii. **původnost** (vlastní poznatek)
    - iii. **účelnost** autocitací a republikací vlastních děl

119

- iv. **poctivost autobibliografická**
  - ✓ rozlišení vědeckých děl od jiných druhů děl
  - ✓ republikace pod jednou vykázanou položkou
  - ✓ uvedení spoluautora u děl spoluautorských
2. **vědecká skromnost** při sebehodnocení nebo předvádění vlastních výsledků
  - ✗ přemrštěné vědecké sebevědomí, přezírání jiných vědeckých názorů, nedostatek sebekritické revize, vědecká svéhlavost, neochota přiznat vědecký omyl

120

3. morální používání pramenů

- ✓ morální zákaz použití pramene k důkazu něčeho, co z něj spolehlivě nevyplývá
- ✓ morální zákaz zamlčení pramene svědčícího protichůdnému vědeckému názoru

121

4. pravidla vědecké kritiky

- i. věcnost *ad rem*
- ii. pravdivost
- iii. přiměřenost

• oprávněnost hodnotícího (kritického) soudu

§ 11 an. o. z., mediální zákony

122

5. pravidla hodnocení výzkumných návrhů

- i. nevynášení informací
- ii. nekopírování podkladů
- iii. vrácení nebo zničení podkladů
- iv. nepodjatost oponentů

6. pravidla oceňování mimořádných výkonů

nř. vl. 462/02 Sb.

123

7. pravidla diskuse, polemiky, kritiky

- a. diskuse = výměna názorů
polemická X nepolemická
- i. věcná zacílenost
- ii. stručnost
- iii. bezprostřednost

124

b. polemika (polemická diskuse)

- i. stejný předmět (téma)
- ii. polemika s názorem, **ne s osobou**; morální zákaz zesměšňování nebo zlehčování
- iii. argumentace vědecká, ne citáty nebo odvolávání se na autoritu
- iv. uznání event. nesprávnosti vlastního názoru
- v. neměnění vlastního názoru bez vědeckého argumentu
- vi. včasné ukončení polemiky

125

c. posuzování cizích děl

- **recenze informační a hodnotící**
- i. objektivnost hodnotového soudu dle stavu vědy (posouzení vědecké hodnoty)
X recenze zdvořilé, oslavné, nevraživé
- ii. věrná a výstižná **reprodukce** myšlenek
- iii. odlišení vlastního názoru nebo polemiky
- iv. morální **zákaz zneužití** posudku k zabránění publikování cizího díla
- **anotace informační**

126

CITACE

■ Vědecký pojem

široký rozsah
vč. ohlasů a odkazů,
nejen citací ve smyslu
práva autorského

- ✓ citační indexy
scientometrické

■ Autorskoprávní pojem

bezúplatná **zákonná
licence** citační
= dovolené **omezení
cizího práva** autorského
v zákonem přípustném
případě § 31 a. z.;
předmětem zveřejněné
cizí dílo

127

VĚDECKÝ DELIKT

■ Např. plagiátorství aj.

1. formální; viz *opsání cizího díla bez citace*
2. materiální; např. *parafráze cizího díla bez uvedení pramene*

■ Souběh s právním deliktem

*např. porušování autorského práva nebo
nekalé soutěže*

128

■ Postih

1. **vědecká** sankce, např. *odsudek vědeckou
obcí*
2. **právní** sankce při naplnění skutkové podstaty
soukromoprávního nebo veřejnoprávního
deliktu
*např. výpověď z pracovního poměru, pokuta
za přestupek, peněžité trest za trestný čin*

129

VĚDECKÝ PODVOD §

■ Např. habilitační podvod ☹

srv. pojistný podvod, úvěrový podvod

☛ trestný čin podvodu (obecná skutková podstata)

skutkovým znakem **úmysl** získat
pro sebe výhodu, např. *vyšší mzdu aj.
pracovní výhodu, kupř. povýšení*

130

■ Individuální posouzení okolností případu soudem

☛ vina ☛ trest:

*např. trest zákazu činnosti spočívající
v práci akademického pracovníka
až na 5 let,*

*trest ztráty vědecké hodnosti Dr.h.c,
DrSc., CSc. (bývalý sovětský vzor)*

131

■ Oběť vědeckého podvodu, např. vysoká škola, v. v. i.

■ Neplatnost dohody o změně pracovní funkce podvodníka, např. na funkci docenta

- ✗ dobré mravy, aby oběť podvodu platila podvodné
navýšení mzdy (nákladů)

■ Dopad podvodu na důvěryhodnost vědeckých poznatků u vědecké obce, popř. i veřejnosti

- ☛ reálná hrozba narušení důvěryhodnosti vědeckých
poznatků pro další, navazující výzkum

132

■ **Zákaz mzdového polepšení** či pracovního povýšení podvodníka zaměstnavatelem

= zákaz **výkonu povinnosti** mzdového polepšení či pracovního povýšení proti dobrým mravům (*contra bonos mores*)

§ 14/1 z. p.

✗ ➔ škoda na majetku zaměstnavatele

133

■ **Právní ochrana** právního zájmu vysoké školy

➤ určovací žaloba u okresního (obvodního) soudu) s důkazem naléhavosti právního zájmu na konkrétním určení stavu

právní zájem ✗ zvědavost

134

ZÁKONNÉ PŘEDPOKLADY PRO VÝKON VÝZKUMNÉ PRÁCE

➤ právní předpisy:

1. **dbát dobré pověsti** v. v. i. nebo **dobrého jména** vysoké školy
- příčinná souvislost mezi skutkem, pachatelem a následkem (újmou na pověsti jiného)

§ 19b/3 o. z., § 70/1 i. f. z. č. 111/98 Sb., o vys. škol.

135

2. **zdržet se nekalé soutěže** ve výzkumu nebo vývoji či ve vzdělávací službě obch. z.

3. **dodržovat práva třetích osob**
např. studentů, pacientů, zákazníků aj.,
zejm. **práva duševního vlastnictví**
a **právo osobnostní** např. a. z., o. z.

136

4. **právně rovně zacházet se zaměstnanci** z. p.
např. právně rovně odměňovat za stejnou výzkumnou práci, umožnit příležitost dosáhnout funkčního postupu v zaměstnání

5. **nediskriminovat zaměstnance** z. p.
např. výzkumníka jiné státní příslušnosti nebo pro odlišný světonázor

6. **jiný**

➔ **výpovědní důvod zaměstnavatele** § 52/f z. p.

137

SOUKROMÉ POŽADAVKY ZAMĚSTNAVATELE

➔ **řádný** výkon výzkumné nebo akademické práce

■ **Spravedlivost a rozumnost** (přiměřenost)
požadavků v **zájmu zaměstnavatele** vzhledem k:

- a. **poslání a činnosti** zaměstnavatele
- b. **druhu práce** pro zaměstnavatele
- c. **významu práce** pro **zaměstnavatele** a skrze něj i pro **třetí osoby**, *např. pro ostatní zaměstnance, studenty, pacienty, zákazníky*, a pro **obecné dobro**; též význam pro ostatní členy akademické obce

138

■ **Běžné požadavky, např.:**

1. **dodržovat slib zaměstnance**, je-li ↗
2. **dosahovat alespoň uspokojivých pracovních výsledků** výzkumných nebo akademických
3. **udržovat vlastní vědeckou bezúhonnost** ↗
4. **včas ověřit** (Doc.), resp. prokázat (Prof.) **kvalifikaci** k akademické práci způsobem podle zák. o vys. škol.

139

5. **udržovat a rozvíjet vlastní odbornost** dle poznatků **světové vědy** a tyto poznatky využívat a předávat
6. **neohrozit důvěru veřejnosti** v řádné **vzdělávání** nebo **výzkum** a v **nezávislé, nestranné** a **spravedlivé rozhodování** nebo **hodnocení** studia, vzdělávání či výzkumu nebo vývoje vč. přípravy, podkladů, průběhu, výsledků a výkazů

140

7. **dbát dobrých mravů** na pracovišti, mezi jinými zaměstnanci, vůči zaměstnavateli a třetím osobám *např. vůči pacientům či zákazníkům*
8. **dbát dobrých mravů** uvnitř akademické obce
9. **dbát o vlastní vědeckou čest** a o vlastní **dobrou vědeckou pověst**, a to i s ohledem na **oprávněné kladení důvěry** v ně zaměstnavatelem a příslušnou veřejností, *např. vědeckou, studentskou, zákaznickou, popř. i všeobecnou*, vč. přiznání vědeckého omylu

141

10. **dbát veřejné morálky** výzkumného či akademického **povolání** podle obecně uznávaných zásad vč. zásady zákazu svévolného zatajování vědeckých poznatků
11. **jiný**

✗ **výpovědní důvod zaměstnavatele**,
pokud bez zavinění zaměstnavatele

§ 52/f) z. p.

142

■ **Legitimní očekávání splňování požadavků** zaměstnavatele,
je-li uchazeč zaměstnavatelem přijat

✗ **důkaz opaku**

např. v habilitačním řízení o ověření kvalifikace, vědeckým usvědčením z citačního podvodu aj.

143

SLIB ZAMĚSTNANCE

„Slíbují na svou čest, že budu vykonávat zaměstnání výzkumného nebo akademického pracovníka, které jsem si zvolil, podle nejlepšího vědomí a svědomí v dobré víře ke zdatu dobrého díla a budu dbát dobrých mravů, jakož i práv a oprávněných zájmů zaměstnavatele, ostatních zaměstnanců a třetích osob. Budu-li vést ostatní zaměstnance, budu tak činit ke dobru zaměstnavatele, ke jejich dobru a ke zdatu společného dobrého díla.

Vědecké poznatky budu šířit ke obecnému prospěchu lidstva. Při výzkumu nebo vývoji budu šetřit lidskou důstojnost, zvířata, přírodu, životní prostředí, jakož i dobré mravy, veřejnou morálku a veřejný pořádek.“

144

VĚDECKÁ BEZÚHONNOST

- *Scientific integrity* = aktuální stav morálního charakteru
- **Pojem vědeckého řádu**
  - ✗ spáchání **vědeckého deliktu** (poklesku) **bez ohledu na jeho právní kvalifikaci**, **aniž** by bylo lze po vědecké obci **spravedlivě požadovat**, aby se na pachatele hledělo jako by se **skutek nestal**, a to v důsledku pachatelova **polepšení se a napravení** zaviněného stavu
- **Nedostatek vědecké bezúhonnosti**
= přivozená ztráta, **aniž** došlo k obnovení stavu

145

PŘÍKLAD

- Nemravný čin na úkor jiného, *např. citační nebo habilitační podvod*,
- **bez ohledu na jeho právní kvalifikaci**, jímž výzkumný či akademický pracovník
- **vlastním přičiněním ztratil** vědeckou bezúhonnost
- **bez naděje** na její okamžité nebo jinak včasné **obnovení a napravení** způsobeného stavu,
- čímž do té **míry poklesl** pod pracovní úroveň **požadovanou** zaměstnavatelem, že **nelze** po zaměstnavateli **spravedlivě požadovat**, aby jej nadále zaměstnával na výzkumnou nebo akademickou práci.

146

SOUBĚHY ŘÁDŮ VĚDECKÉHO A PRÁVNÍHO

■ Vědecká úhonnost	■ Občanská bezúhonnost
✓ nepolepšení se a nenapravení porušení cizích průmyslových práv	✓ promlčení trestného činu porušování průmyslových práv
	✓ zahlázení odsouzení za trestný čin porušování průmyslových práv

147

POVINNOSTI Z PRACOVNÍCH POMĚRŮ

- Např.:
- 1. dodržovat **právní předpisy** vztahující se k vykonávané výzkumné či akademické práci *např. a. z., zák. o vynál. a zlepš. návr., obch. zák. (proti nekalé soutěži)*
- 2. dodržovat **ostatní**, *např. vnitřní*, předpisy, pakliže byl zaměstnanec s nimi řádně seznámen, *např. pracovní řád k ochraně duševního vlastnictví*

148

- **Povinnosti zaměstnance mj.:**
- 1. střežit a ochraňovat **nehmotný majetek** zaměstnavatele
- 2. zdržet se jednání proti oprávněným zájmům zaměstnavatele
např. soutěžním ve výzkumu a vývoji

§ 301/d z. p.

149

PRACOVNÍ DELIKT PORUŠENÍ ZÁKLADNÍCH POVINNOSTÍ

- **Soukromoprávní delikt zaměstnance**
- **Skutkové podstaty**, např.:
- 1. **nedodržení** a. z. vztahujícího se k práci
kupř. osobování si autorství a popírání spoluautorství vědeckého díla s ostatními, osobování si práva k cizí databázi

150

2. **nedodržení pracovního řádu** ohledně závazku morálního chování ve výzkumu
3. **nedodržení vnitřního předpisu** vysoké školy o jejím etickém kodexu výzkumu
4. **jiná**

✗ **právo zaměstnavatele okamžitě zrušit pracovní poměr nebo právo výpovědi**

§ 52/g z. p.

151

MÍRA PORUŠENÍ ZÁKLADNÍCH POVINNOSTÍ

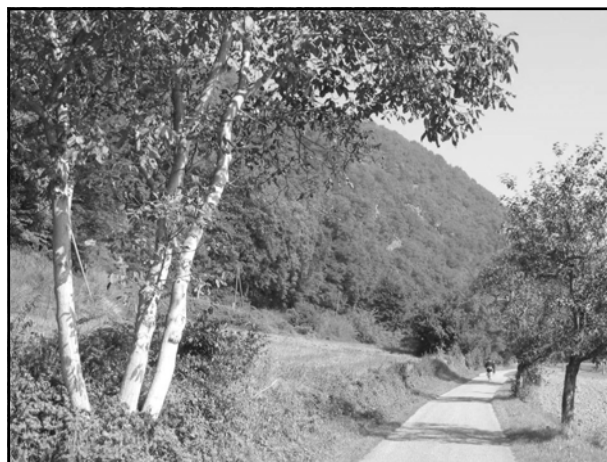
- **Skutkové aj. okolnosti případu**
- 1. **zvlášť hrubý způsob porušení**
  - ☛ právo okamžitého zrušení nebo právo výpovědi
- 2. **závažné porušení**
  - ☛ právo výpovědi
- 3. **soustavně méně závažné porušení**
  - ☛ právo výpovědi při písemném upozornění na ni v posledních 6 měs.

152

DISCIPLINÁRNÍ PŘESTUPEK STUDENTA

- **Zaviněný skutek**
  - 1. **úmyslný**
    - i. v úmyslu přímém
    - ii. v úmyslu nepřímém
  - 2. **nedbalostní**
    - i. v nedbalosti vědomé
    - ii. v nedbalosti nevědomé
- např. porušením*
- a. *práva autorského dle a. z.*
  - b. *zkušebních pravidel dle studijního a zkušebního řádu vysoké školy*

153

5. ČÁST

VÝZKUM A VÝVOJ

155

VÝZKUM

- **Systematická tvorba rozšiřující poznání** vč. poznání práva, a to **metodami** umožňujícími:
- 1. potvrzení
- 2. doplnění či
- 3. vyvrácení vědeckého poznatku

156

VYSOKÉ ŠKOLY

1. veřejné korporace
  1. soukromé korporace
  2. státní sbory
    - ✓ vojenské
    - ✓ policejní
- vysokoškolské ústavy = součástí vedle fakult

163

164

ORGANIZAČNÍ SLOŽKY STÁTU

- Česká republika – Akademie věd České republiky
  - × výzkumná pracoviště AV ČR = v. v. i.
- Česká republika – Grantová agentura České republiky

165

Z DĚJIN

- 1773 Soukromá společnost v Čechách pro rozvoj matematiky, vlasteneckých dějin a přírodních věd
- 1784 Česká společnost nauk (Královská česká společnost nauk)
- 1892 Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění (Česká akademie věd a umění)
- 1920 - 1952 Masarykova Akademie Práce
- 1952 - 1992 Československá akademie věd
- 1992 - Akademie věd České republiky
- 1994 - Učená společnost České republiky

166

VEŘEJNÁ SPRÁVA

- Výkon správy založen na správním uvážení odborné povahy
1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
  2. Rada pro výzkum a vývoj
  3. Akademie věd České republiky
  4. Grantová agentura České republiky
  5. kraje a obce

167

- Akademie věd České republiky
1. akademický sněm
  2. akademická rada a její předsednictvo
  3. předseda
  4. vědecká rada
- ✓ výzkumná pracoviště = v. v. i., zřizovatelem stát

z. č. 283/92 Sb., o Akademii věd Čes. rep.

168

■ Grantová agentura České republiky

1. předseda
2. předsednictvo
3. kontrolní rada jmenovaná Poslaneckou sněmovnou na návrh výzkumných právnických osob

z. č. 130/02 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje

169

JUDIKATURA

Doc. Ing. O. K., CSc.

1.

Česká komise pro vědecké hodnosti

Rozh. VS v Praze z 13. 1. 95, sp. zn. 6 A 16/94
č. 127 Výb. soud. rozh. ve věcech spr., 1996/5,
příl. Správ. práva, 1996/5.

170

Jestliže rozhodnutí vědecké rady VUT v Brně, jakožto orgánu státní správy vědeckých hodností, o neudělení vědecké hodnosti doktora věd nebylo vydáno písemně a ze spisu navíc nevyplývají jeho důvody, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné. Jeho potvrzení Českou komisí pro vědecké hodnosti v odvolacím řízení, byť provedeném formálně správně, nepřichází v úvahu.

171

172

VÝZKUMNÉ PROGRAMY

- **Mezinárodní smlouvy:** Programy mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji
- **ES:** Rámcové programy výzkumu a vývoje ES
- **EURATOM:** Rámcové programy výzkumu a vývoje EURATOM
- **Česko:** Národní politika výzkumu a vývoje České rep. Národní program výzkumu a vývoje roční programy výzkumu a vývoje

173

VEŘEJNOPRÁVNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM VÝZKUMU A VÝVOJE

■ Česko: úřední veřejné seznamy

1. centrální evidence projektů výzkumu a vývoje
2. centrální evidence výzkumných záměrů
3. rejstřík informací o výsledcích
4. evidence veřejných soutěží ve výzkumu a vývoji

174

Portál spravovaný Radou pro výzkum a vývoj

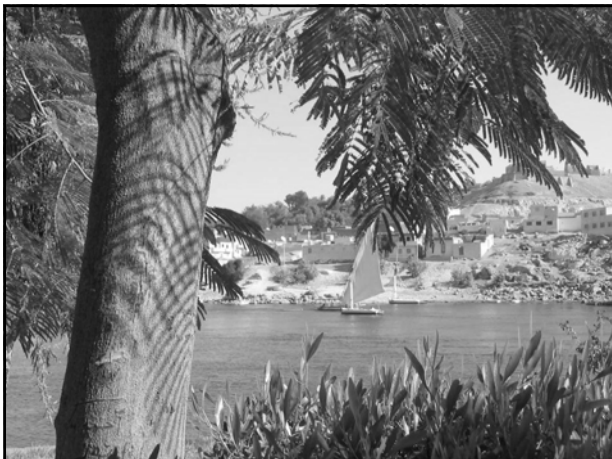
<http://vyzkum.cz>

175

OBEČNÁ STRUKTURA VÝZKUMNÉHO PROJEKTU

1. název
2. předmět výzkumu
3. výzkumný cíl a jeho předpokládaný výsledek
4. způsob **dosázení** cíle
5. způsob **ověření** výsledku
6. způsob **zveřejnění** výsledku
7. předpokládané **využití**
8. doba výzkumu
9. výzkumník nebo výzkumný tým
10. výše a členění nákladů
11. způsob **kontroly** výzkumu

176

6. ČÁST

VEŘEJNÁ PODPORA VÝZKUMU A VÝVOJE

178

179

VEŘEJNÁ NEBO SOUKROMÁ PODPORA VÝZKUMU A VÝVOJE

■ Veřejná

zdrojem **veřejné fondy**:

- a. nadstátní nebo mezistátní rozpočty
- b. státní rozpočet
- c. územní rozpočty

➤ veřejně prospěšná
činnost výzkumná

■ Soukromá

zdrojem **soukromé fondy**:

- a. nadace
- b. nadační fondy
- c. o. p. s.
- d. vlastní
- e. jiné, *např. spolkové, sponzorství podnikatelů*

180

STÁTNÍ GRANTOVÉ AGENTURY

- Grantová agentura České republiky
- Grantová agentura Akademie věd České republiky
- Grantové agentury ministerstev
- Fond rozvoje vysokých škol MŠMT

181

VEŘEJNÁ PODPORA € ¥ \$ £ VÝZKUMU A VÝVOJE

- Veřejná podpora:
  1. účelová fyzických nebo právnických osob
  2. institucionální právnických osob
- = podíl veřejné úhrady uznaných nákladů

mezinárodní smlouvy, z. č. 130/02 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, prováděcí vl. nř. 267/02 Sb., 461/02 Sb., 462/02 Sb.

182

- Vyhlašovatel veřejné soutěže nebo zadavatel veřejné zakázky
- 1. stát, kraj, obec ze svého veřejného rozpočtu
- 2. jiná osoba ze svého rozpočtu, např. nadace
  - = mimo veřejnoprávní režim z. č. 130/02 Sb.
  - způsob poskytování nadačních příspěvků
  - statut nadace nebo nadačního fondu

183

ÚČELOVÁ VEŘEJNÁ PODPORA

- Předmět
  1. programový projekt poskytovatele
  2. projekt poskytovatele zadaný veřejnou zakázkou
  3. grantový projekt příjemce
- Způsob
  1. vyhlášením veřejné soutěže, z. č. 130/02 Sb.
  2. zadáním veřejné zakázky, z. č. 137/06 Sb.
  3. uzavřením koncesní smlouvy, z. č. 139/06 Sb.

184

- Zadání veřejné zakázky
  1. výběr nejvhodnější nabídky
  2. přímé zadání malého rozsahu
  3. výzva jedné osobě k podání nabídky

185

VEŘEJNÁ SOUTĚŽ O VEŘEJNOU PODPORU

- Vnější okruh = veřejno- nebo soukromoprávní poměr
vyhlašovatel = poskytovatel podpory
soutěžitelé = uchazeči o podporu
- Vnitřní okruh = soukromoprávní poměr
vyhlašovatel = příjemce podpory
soutěžitelé = uchazeči o řešitelství

186

INSTITUCIONÁLNÍ VEŘEJNÁ PODPORA

1. **Výzkumný záměr**
  - a. zhodnocení záměru
  - b. zhodnocení předchozích **výsledků** výzkumu nebo vývoje
2. **Specifických výzkum** na vysokých školách = **zapojení studentů**
  - a. úspěšnost ve veřejných soutěžích
  - b. úspěšnost při uplatnění výsledků
  - c. počet studentů dle typů studijních programů
  - d. kvalifikační struktura akademických pracovníků

187

3. **Mezinárodní spolupráce** Česka dle mezinárodních smluv

188

VÝZKUMNÝ ZÁMĚR

- **Koncepční rozvoj právnické osoby,** *např. v. v. i. nebo vysoké školy, na 5 - 7 let:*
  1. předmět činnosti
  2. cíl
  3. strategie
  4. náklady
  5. předpokládané výsledky

189

PRÁVNÍ POMĚR PŘÍJEMCE K POSKYTOVATELI

1. **veřejnoprávní poměr ze správního rozhodnutí**
    - veřejná soutěž
    - veřejná zakázka
- ↓
2. **soukromoprávní poměr ze smlouvy**

190

PRÁVNÍ POMĚR PŘÍJEMCE K ŘEŠITELI

- **Soukromoprávní poměr ze smlouvy**
  1. **pracovní, např. výzkumný pracovník nebo akademický pracovník**
  2. **jiný, např. student**

191

SPRÁVNÍ PROCES

- **Zvláštní druh správního řízení o výběru žádosti** § 146 spr. ř.
- **Přednostní úprava správního procesu** ve zvláštním zák. o podpoře výzk. a výv.

192

SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ

1. **rozhodnutí o hodnocení:**
  - i. návrhu
  - ii. výsledku veřejně podpořeného výzkumu
  - ✓ přijímací a hodnotící komise, alespoň 2 oponenti
2. **rozhodnutí o veřejné podpoře, tj. o:**
  - i. poskytnutí
  - ii. odnětí
3. **rozhodnutí o vyloučení z veřejné soutěže až na 3 roky** ➔ **správní postih za porušení**

193

⇐ SOUDNÍ OCHRANA

- **Správní rozhodnutí bez opravného prostředku (zvláštní proces)** ⊗
X
- **Žaloba ve věci správního soudnictví ke KS (MS v Praze)** s. ř. s.
X
- **Opravným prostředkem kasační stížnost k NSS v Brně**

194

⇐ ÚSTAVNÍ A MEZINÁRODNÍ OCHRANA

- **Soudní rozhodnutí NSS bez opravného prostředku**
X
- **ústavní stížnost k ÚS v Brně**
X
- **stížnost k ESLP ve Štrasburku**

195

SMLOUVY

1. **Písemná smlouva o poskytnutí podpory**
z. č. 130/02 Sb., podpůrně obch. zák.
  - podstatné **obsahové** náležitosti mj.:
    - a. člověk odpovědný příjemci za odbornou úroveň (řešitel)
    - b. úprava **práv k výsledkům**
    - c. způsob řešení sporů
    - d. postih za porušení smlouvy

196

2. **smlouva k provedení veřejné zakázky**
3. **smlouva o využití výsledků aplikovaného výzkumu nebo vývoje**

197

DELIKTNÍ PRÁVO

- **Soukromoprávní delikt porušení smluvního závazku** obch. z.
- **Veřejnoprávní delikt porušení rozpočtové kázně** ➔ **sankční odvod**
rozp. prav. č. 218/00 Sb., rozp. prav. úz. rozp. č. 250/00 Sb.

198

- ☛ **správní uvážení o správním postihu**

- ☛ **vyloučení uchazeče z veřejné soutěže** ve výzkumu a vývoji až na 3 roky od prokázání nebo písemného uznání porušení

199

VEŘEJNÁ PODPORA KULTURY

- **Příspěvek MK ze státního rozpočtu** fyzickým osobám na tvůrčí na studijní účely

výběrové řízení vyhlášené MK

z. č. 203/06 Sb., o některých druzích podpory kultury

200

7. ČÁST

PRÁVA K VÝSLEDKŮM

202

VÝSLEDEK

- **Nový poznatek** z výzkumu nebo vývoje
např. technické řešení programového nebo grantového projektu či věcného záměru
- **Podoba vnímatelného vyjádření**
  1. **hmotná**, *např. nový přístroj*
  2. **nehmotná**, *např. vědecké dílo, vynález aj. technické řešení, vzhled výrobku aj.*

203

PRÁVA K VÝSLEDKU

- **Druhy**
  1. **právo vlastnické** (hmotné)
  2. **právo duševně vlastnické** (nehmotné)
- **Spoluzhotovitelé**
(spolupříjemci podpory)
= právo **spoluvlastnické**
dle **dohodnutých podílů**

204

- **Vnější poměr příjemce podpory k poskytovateli**
= **zásada práva příjemci** veřejné podpory
(ve prospěch příjemce podpory)

- × **práva k výsledkům veřejných zakázek**
  - ☛ ve prospěch poskytovatele (**zadavatele**)
účelem ochrana **vůle** a hospodářského **zájmu** zadavatele
  - ☛ **zásada ochrany hospodářské investice** zadavatele; *srv. zaměstnavatele, objednatel*

205

1. **nezapisovatelná** práva průmyslového vlastnictví ☛ **zadavatel**í zakázky

2. **zapisovatelná** práva průmyslového vlastnictví
  - ☛ **povinnost zhotovitele:**
    - a. **uplatnit ochranu**, *např. přihlásit vynález k patentování*, ledaže zadavatel jinak
    - b. **převést ochranu**, *např. udělený patent*, ☛ **zadavatel**í

206

- **Právo zhotovitele (příjemce) na náhradu nákladů vůči zadavateli** (poskytovateli)
např. na správní poplatky za přihlášení vynálezu k patentování a za zápis převodu patentu do patentového rejstříku

- **Právo zadavatele** (poskytovatele)
na písemný **souhlas ke zveřejnění** výsledku veřejné zakázky zhotovitelem

207

- **Vnitřní poměr příjemce k řešiteli**
= **zásada práva zaměstnavatel**í (příjemci) k:
  1. zaměstnaneckému vědeckému dílu
  2. zaměstnaneckému průmyslovému vzoru
  3. podnikovému vynálezu
  4. podnikovému užitému vzoru
  5. podnikové topografii polovodičového výrobku
nebo **zásada práva objednatel**í (příjemci) zakázkových předmětů

208

POVINNOST VYUŽITÍ VÝSLEDKU

- **Zásada zpřístupnění výsledku komukoli**

- **Zásada právně rovného zacházení**

- **Nevyužití výsledku příjemcem podpory**
  - ☛ **nucená veřejná nabídka** využití
  - ☛ **nucená veřejná nabídka licence**
např. veřejná nabídka patentové licence zapsaná v patentovém rejstříku

209

8. ČÁST

VĚDECKOST, VĚDA A PRÁVNÍ VĚDA

211

POJMOVÉ ZNAKY VĚDECKOSTI

1. problémovost
2. předmětnost
3. metodičnost
4. odůvodněnost, dokázanost (argumentativnost)
5. soustavnost (systémovost)
6. srozumitelnost (intersubjektivita)

212

■ Hypotéza

= vědecky možná (testovatelná)
vnitřně nerozporná domněnka (tvrzení)
(nabídka řešení) podléhající vědeckému
dokázání

■ Teorie (vědecká teorie)

= vědecky prokázaná hypotéza

213

■ Vědecká spekulace

= formulace vědecky (rozumově)
neověřitelných hypotéz (tvrzení)

✗ nevylučuje ověření **jiným způsobem**

např. citovým vnímáním krásy

srv. estetický výtvar

*např. vzhled výrobku chráněný průmyslovým
vzorem*

214

MODEL

■ Paradigma

*„... obecně uznávané vědecké výsledky, které v dané
chvilí představují pro společenství odborníků model
problémů a model jejich řešení.“*

Kuhn, T. S.: Struktura vědeckých revolucí.

Praha 1997, s. 10. Překl. Jeníčkův.

215

ÚČEL VĚDY

1. **popis** (deskripce) a **zatřídění** (klasifikace) věcí
2. **vysvětlení** (explikace) výskytu věcí
3. **předpověď** (predikce) výskytu věcí
4. **porozumění** věcí
5. možnost **ovlivnění** věcí
  - ☛ vědecká výpověď o řešení problému

216

PŘÁVNÍ VĚDA

- **Přirozený smysl**
složování osobních a majetkových pozemských poměrů
- **Účel**
rozumové poznávání nebo hodnocení právních jevů s cílem dospět k **právnímu názoru**
- **Vědecká povaha**
argumentativní a popisná duchovní (humanitní) věda (*Geisteswissenschaft*) s **hodnotovou orientací** na právní dobro (spravedlnost)

217

Jurisprudentia est divinarum atque humanarum rerum notitia, iusti atque iniusti scientia.

218

STRUKTURA PŘÁVNÍ VĚDY

- **Obecná část**
  1. právní **metodologie**
↓
  2. **tvorba** (kreatce) práva: teorie zákonodárství (legislativní technika)
  3. **výklad** (interpretace) práva
  4. **použití** (aplikace) práva: právní argumentace logická nebo rétorická

219

OBOROVÁ STRUKTURA PŘÁVNÍ VĚDY

- **Zvláštní části** (aplikace obecné části)
  1. konstitucionalistika
  2. internacionalistika
  3. civilistika
    - a. familiaristika aj.
  4. komercionalistika
  5. penalistika
  6. právní romanistika
  7. kanonistika aj.

220

MIMOVĚDECKÉ METODY

■ Intuitivní	■ Expertní
1. mimosmyslové vnímání	1. anketní dotazování
2. rozbor symbolů	2. kolektivní vybavování myšlenek (<i>brainstorming</i>)
3. intuitivně hodnotový rozbor	3. metoda ďáblova advokáta aj.
4. intuice jazykového úzu aj.	

221

VĚDECKÉ METODY

■ Empirické	■ Teoretické
1. pozorování	1. zobecnění
2. měření	2. odvození
3. pokusy aj.	3. dovození
	4. podobnost
	5. modelování aj.

⇒

222

OBECNÉ VĚDECKÉ METODY

1. metody logické ⇨
2. metoda pozorovací (observační)
3. metoda vylučovací (eliminační)
4. metoda popisná (deskriptivní) nebo měrná
5. metoda roztřídovací (klasifikační)
6. metoda soustavná (systémová)
7. metoda srovnávací (komparativní)
8. metoda pokusná (experimentální)
9. metody přesné (exaktní) aj.
  - a. metody statistické
  - b. metody kybernetické aj.

223

OBECNÉ VĚDECKÉ METODY LOGICKÉ

1. axiom (není dokazován)
2. výměr (definice)
3. odloučení (abstrakce)
4. vyvození (indukce)
5. odvození (dedukce)
6. rozbor (analýza)
7. složení (syntéza)
8. podobnost (analogie)
9. potvrzení (konfirmace)
10. ověření pravdivosti (verifikace) aj.

224

ZVLÁŠTNÍ VĚDECKÉ METODY

1. přírodovědné
2. matematicko-statistické
3. lékařské
4. sociologické
5. psychologické
  - a. diagnostické
  - b. terapeutické
6. **právo**vědné, aj.

225

ZVLÁŠTNÍ METODY PRÁVOVĚDNÉ

1. **Legislativně** (a právně) **technické metody**
  - i. **metoda trojí konformity**
    - a. ústavní
    - b. mezinárodní
    - c. komunitární (eurokonformita)
  - ii. **metoda vyšší abstrakce**; *např. generální klauzule § 44 obch. z.*
  - iii. **metoda kasuistická**; *např. zvláštní skutkové podstaty*
  - iv. **metoda konvenčních pravidel**; *např. Legislativní pravidla vlády v právní formě usnesení vlády*

226

2. Výkladové metody

- i. účeloslovná (teleologická) metoda
- ii. systematická metoda
- iii. logická metoda
- iv. rétorická metoda
- v. mluvnicko-jazyková a významoslovná (sémantická) metoda
- vi. pomocná metoda historická
- vii. pomocná metoda srovnávací

227

DEVÍZA

„PRÁVO NENÍ TEXT“

228

■ Právní předpis

= pouhé textové **východisko**
(slovní znění) vědeckého zjištění:

- a. **účelu**
- b. **obsahu** (příkazu, zákazu, dovolení)

nehmotné právní normy,
a to **výkladem** právního předpisu

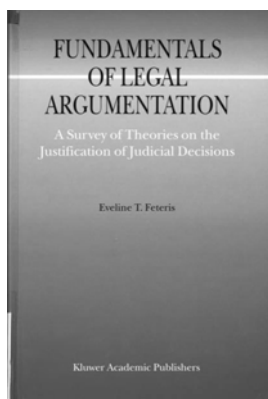
229

3. **Metody argumentační** (metody práвовědného **dokazování**)

- i. metoda logická
- ii. metoda rétorická
- iii. metoda přirozené podstaty a smyslu
- iv. metoda účeloslovně hodnotová
- v. metoda jednoho práva (*one right answer*)
- vi. metoda jednoty ústavy
- vii. metoda právních principů
- viii. metoda poměrování (proporcionality); *Test poměrnosti*
- ix. metoda trojí konformity; ⇐

230

231

EXKURS O PRÁVNÍ ARGUMENTACI

- **Dokazování pravdivosti tvrzení**
  - 1. empiricky, *např. experimentem*
  - 2. analyticky, *např. logickým odvozením*
- **Předmět**
  - 1. tvrzení právní
  - 2. tvrzení skutkové
- **Cíl**

přijetí myšlenkové teze: *např. akceptace, že někdo porušil právo jiného*
- **Nástroj**, *např. Test poměrnosti*

232

■ **Strukturovaná právní argumentace** v odůvodnění právního rozhodnutí

srv. nález ÚS z 13. 11. 07 sp. zn. IV. ÚS 301/05 ve věci ústavní stížnosti proti rozsudkům NSS a MS v Praze o přezkum řízení o přiznání vyrovnávacího příspěvku ke slovenskému důchodu

233

PRÁVNÍ POZNATEK

- **Povaha** (druh poznatku)
= výsledek právního poznávání:
  - 1. práвовědného (vědeckého)
  - 2. právně citového (vycítění); *srv. spravedlnost*
- **Pravdivost**
  - ✓ zkušenost **prožitím** dobra a spravedlnosti
  - ✓ pravdivost **předpokladů**
  - ✓ **správnost** právně myšlenkového **postupu**

234

NÁZOR

1. **Světónázor** (ucelené vědění o světě)
2. **Právní názor** **x** **dojem** (nedokázané tvrzení)
  - ✓ obsahem prárovědně dokázaný, přezkoumatelný závěr o tom, co je právem (**co platí**)
  - ✓ forma *např. stanoviska pléna nebo kolegia NS nebo NSS ke sjednocování rozhodování* ☹
3. **Právně politický názor**
  - ✓ obsahem odůvodněná představa, co by mělo být **budoucím právem**

235

PRÁVNÍ NÁZOR

- Vědecky neplatí rčení „*dva právníci, tři názory*“
- Právní názor na právo hmotné nebo procesní
- **Znaky**
  1. správnost (argumentačně prokázaná) s vyloučením odlišnosti: *one right answer*
  2. odůvodněnost důkazy (argumenty)
  3. srozumitelnost
  4. přezkoumatelnost
  5. zveřejnitelnost

236

SPRÁVNOST PRÁVNÍHO NÁZORU

- = **souhlas** s:
1. logickými pravidly právního myšlení
  2. hodnotovým vyvážením
- = **bezespornost** právního názoru
- **Požadavky právního myšlení**
    1. **věcná** pravdivost
    2. **logická** správnost
    3. **hodnotová** vyváženost

237

238

TESTOVÁ STANDARDIZACE

- **Prárovědné testy**, *např. přiměřenosti cíle a prostředku dosažení či přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu*
  - ✓ spolehlivost
  - ✓ hodnověrnost
  - ✓ normy
  - ✓ prověření účinnosti jednotlivých částí
  - ✓ jednotná instrukce a zpracování

239

ZÁSADY PRÁROVĚDNÝCH TESTOVÝCH METOD

- Např. **jurimetrická metoda dotazníková**
  - konstrukce dotazníku vč. logického kladení otázek dle jurimetrických pravidel *srv. psychometrii a psychodiagnostické testy*
  - vyhodnocování odpovědí dle předem daných pojmových kategorií

240

JURIMETRICKÉ UKAZATELE

1. Objektivita

- ✓ výsledky **nezávislé na osobě** předkladatele nebo vyhodnocovatele
- ✓ testová instrukce a podmínky **stejně** pro všechny testované případy
- ✓ **jednotné** vyhodnocování výsledků
- ✓ **omezení záměrného zkreslení** závěru, *např. snahy vidět své právní postavení v lepším světle*, používáním pojmových kategorií svědčících „pro i proti“

241

2. Normalizace (statistická významnost)

- ✓ možnost **srovnání** individuálních výsledků s výsledky velkého vzorku shodných nebo podobných případů, *např. skrze judikaturu*
- 3. **Spolehlivost** (reliabilita)
- ✓ **časová setrvalost** výsledků (stabilita), míra shody výsledku podle téhož testu po časovém odstupu (koeficient korelace)

242

- ✓ rovnocennost souběžných testů
- ✓ souvztažnost (korelace) výsledků různých verzí téhož testu získaných bezprostředně po sobě nebo v krátkém časovém odstupu (koeficient rovnocennosti)
- ✓ vnitřní soudržnost testu, míra stejnorodosti (homogenity) položek či částí testu

243

4. Hodnověrnost (validita)

- ✓ **platnost testu**; zda test poznává to, co poznat má (korelace mezi testem a vnějším hlediskem, *např. způsobením nemajetkové újmy*)
- ✓ zjišťování legislativně **pojmové hodnověrnosti**
- ✓ zjišťování legislativně **pojmové shody**

244

PŘÍKLAD

TEST POMĚRNOSTI
CÍLE A PROSTŘEDKU

245

Test poměrnosti
cíle a prostředku

www.l3

246

9. ČÁST

ZÁVĚREČNÁ

254

METODY DIDAKTIKY PRÁVA

1. metoda řešení **modelových** situací, řešení fiktivního případu (*moot*)
2. metoda **případových studií**, řešení skutečného případu (*case study*)
3. právně **klinická** metoda
4. metoda procesní **simulace** (právnícké divadlo), (*moot court*)
5. metoda odborných **stáží**
6. metoda právně **tvůrčího psaní**
7. metoda **paměťová** (doktrinárně znalostní)

255

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta
Katedra občanského práva a procesního práva

POSUDEK ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Jméno studenta:
Název práce:

Titul práce: diplomant   Studijní program: právo a právní věda   Obor: právo

A. Hodnocení povinných částí*		hodnoty
I. Titul a předmět práce		
01. Válcová příloha (titul práce a obsahové souhrn) (titul a obsah)		
02. Obsahové souhrn		
03. Popis staré právní vědy ve vztahu k tématu		
04. Historie práva		
05. Právní věda		
06. Metodologie a obsahové problémy		
07. Právní metodologie a výkladové problémy		
08. Formální právní teorie		
09. Právní věda a právní teorie (právní věda)		
10. Návaznost na staré právo		
11. Přehled právního učení a práva		
12. Metodologie		
13. Systematika		
14. Argumentace		
15. Důvodní zpráva		
III. Otázky		
16. Věta právní podmínky		
17. Systematika otázky		
18. Součástí argumentace práva		
19. Právní věda práva		
20. Právní věda práva		
21. Právní věda práva		
22. Právní věda práva		
23. Právní věda práva		
24. Právní věda práva		
25. Právní věda práva		
26. Věta právní podmínky práva		
27. Věta právní podmínky práva		

256

28. Správnost vědomých právních závěrů
IV. Forma
29. Úprava a formální stránka
30. Odkazy na právní předpisy
31. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
32. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
33. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
34. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
35. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
36. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
37. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
38. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
39. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
40. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
41. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
42. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
43. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
44. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
45. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
46. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
47. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
48. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
49. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)
50. Správnost právních závěrů (argumentace otázky)

Právní věda: B. Staré právo:

C. Návaznost práva na staré právo

D. Závěrečná zpráva

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

Právní věda: B. Staré právo:

257

Struktura akademického eseje

A. Úvod

- Představení problému (hlavní myšlenky a jejího významu)
- Vymezení cíle a polehnutí (formulace) vlastních otázek (tezisek, úzeň, témat) (zároveň, které mají být zodpovězeny)
- Všeobecné informace o zvoleném jevu a jeho výměr, popř. též jeho kořeny nebo vývoj
- Shrnutí dosud známých poznatků, popř. dosavadních přetéků řešení

B. Jádro úvahy (rozbor)

- Vlastní logicky strukturované úvahy, vyjadřující osobní postoj, jakož i argumentace pro a proti, porovnání, nebo vyvážení úvodní tezí
- Každý argument musí mít vlastní odstavce s tím, že má být věrně uveden podstatou argumentace (příp. závěr). Další věty již mají být rozvedlím argumentu. Zásadně platí jeden odstavce, jedna myšlenka. Zpravidla by měly být obsaženy alespoň tři argumenty

C. Závěr

- Shrnutí výše uvedených úvah, resp. dokazování (argumentace), aniž by již byly složeny novou dikcí
- Vyvození důsledků (náležitý výklad nebo alespoň náznak cesty k němu), popř. nastínění budoucích řešení nebo přeformulování problému či jeho zasažení do nového kontextu
- Zamýšlení nad širšími důsledky zkoumaného jevu (všeobecně)

D. Použitá literatura, judikatura, předpisy nebo jiné prameny

258

OBECNÉ FILOZOFICKÉ METODY

- **Metoda usebrání** (meditace)
- **Metoda sebevhledu** (introspekce)
- **Metoda rozjímání** (kontemplace)
- **Metoda vnuknutí** (intuice)
- **Tři metody vyššího (nadrozumového) poznání**
  1. imaginace (představivost vč. sociální)
  2. inspirace (popud)
  3. intuice (vnuknutí)

259

STŘET IMAGINACE S FANTAZÍ

Střet zákonodárně politické (sociální) **představivosti** (imaginace) při tvorbě právního řádu

×

s **fantazií rozumu a kombinatorikou**

- ← nadměrná **kasuističnost** předpisu
  - × legislativně technická **metoda** vyšší abstrakce

260

VĚDOMÍ A SVĚDOMÍ

- **Legální příkaz soudcovsky rozhodovat a vykládat zákony podle nejlepšího vědomí a svědomí** (*nach bestem Wissen und Gewissen*)
  1. **vědomí** = rozumová znalost **skutku a práva**
  2. **svědomí** = vnitřní mravní a právní **citlivost osobnosti (ducha)**, odpovědnost vůči sobě i jiným, sebehodnocení, způsobilost sebekontroly v souladu s přirozeným řádem, průnik transcendentna; samopostih výčitkami svědomí

261

Víra v přesnost právní vědy by nebyla ničím bez **naděje** na spravedlnost.

Ta však není ničím bez **lásky**.

262

Z LITERATURY

Bláha, Ethika jako věda. Brno 1990.²
Bláha, Filosofie mravnosti. Brno 1922.
Bláha, Sociologie inteligence. Praha 1937.
Bláha, Příčiny nespokojenosti, Morálka povolání. Brno 1933.
Capra, Bod obratu. Praha 2002.
Capra, Tao fyziky. Praha 2003.
Capra, Tkáň života. Praha 2004.
Feyerabend, Rozprava proti metodě. Praha 2001.
Feyerabend, Tři dialogy o vědě. Praha 1999.
Feyerabend, Věda jako umění. Rychnov n. K. 2004.

263

Fox, Sheldrake, Fyzika andělů. Praha 2006.
Grygar, O vědě a víře. Kostelní Vydří 2001.
Grygar, Svět vědy a víry. Valašské Meziříčí 2002.
Hendl, Kvalitativní výzkum. Praha 2005.
Holländer, Ústavněprávní argumentace. Praha 2003.
Knapp, Vědecká propedeutika pro právníky. Praha 2003.³
Král, Existuje Bůh? Olomouc 2004.
Král, Kosmická paměť. Praha 2002.
Král, Moje cesta k pravdě. Olomouc 2005.
Král, Věda a víra. Praha 2007.
Kuhn, Struktura vědeckých revolucí. Praha 1997.

264

Lovelock, Gaia, živoucí planeta. Praha 1994.
Mervart, Základy metodologie vědy. Praha 1977.
Neubauer, O Sněhurce. Praha 2004.
Neubauer, Smysl a svět. Praha 2001.
Neubauer, Škrdlant, Skrytá pravda země. Praha 2004.
Okruh a střed. Monotem. č.: Věda a víra, 2004/3.
Ondok, Člověk a příroda. Kostelní Vydří 1997.
Sheldrake, Tao přírody. Bratislava 1994.
Sheldrake, Teorie morfické rezonance. Praha 2002.
Sheldrake, Sedm experimentů, které by mohly změnit svět. Praha 2005.
Sheldrake, Váš pes to ví. Praha 2003.

265

Telec, O právní vědě. In: Pocta Švestkovi. Praha 2005.
Scientometrické hodnocení kvality vědecké práce, jeho meze a nebezpečí redukcionismu. Čas. pro práv. vědu a praxi 1997/2, Právník, 1997/8, Univerzit. noviny, 1997/5.
Školní díla. Čas. pro práv. vědu a praxi, 2005/4.
Význam zveřejňování závěrečných prací. Žurnál UP, 2006/20. Muni, 2006/5.
Zveřejňování posudků závěrečných prací. Žurnál UP, 2006/21. Muni, 2006/6.

266

DALŠÍ LITERATURA 1

Hodnocení a etika vědecké práce. Diskuse.
Universitas, 2002/2.
Křepelka, Právo zdravotnického výzkumu.
Brno 2004.
Meško, Katuščák, Findra et al., Akademická příručka. Martin 2006.

267

DALŠÍ LITERATURA 2

Bravený, Nesamozřejmost morálky ve vědě.
Univerzit. nov., 1998/3.
Němeček, Kdo chce opisovat, musí být
aspoň právník. Hospodář. nov. 19. 9. 07
Winterová, Hlavsa, Zoulík, Český civilní
proces. [rec.] Práv. rozhl. 1997/11.

268

JUDIKATURA

Jakl, Sbíрка správních rozhodnutí ve věcech
průmyslových práv. Praha 1998/2.²
Výběr soudních rozhodnutí ve věcech správních,
příl. Správního práva, 1996/5.

269

TECHNICKÉ NORMY

ČSN ISO 7144 Dokumentace. Formální úprava disertací
a podobných dokumentů.
ČSN ISO 690 Bibliografické citace.
ČSN ISO 690-2 Bibliografické citace. Elektronické
dokumenty.
ČSN 01 6910 Úprava písemností zpracovaných textovými
editory nebo psaných strojem.
ČSN 88 0410 Korekturní znaménka pro sazbu – pravidla
používání.

270

271

Použité snímky:

Hesemann/Tóthová, Záhadné kruhy v obilí. Praha. B. r.²

*Pringleová, Kruhy v obilí. Největší záhada moderní doby.
Praha 2001.*

272

Foto:

Toulovcovy maštale, Čechy, Česko 2004

Fryšava pod Žakovou horou, Morava, Česko 2006

Wachau, Dolní Rakousy, Rakousko 2005

Asuán, Horní Egypt, Egypt 2005

Hrad Plumlov, Morava, Česko 2005

Hrad Veveří, Morava, Česko 2004

273